

Nagyon szépen köszönjük

Halál a bandára – szabadság Jugoszláviának!¹
(Regényrészlet)

Valami éktelenül ronda épületek vettek körül. Soha életemben nem láttam ilyen lakótömböket. Esetleg Albániában. Nem, Albániában sem. Négy épület volt, ötemeletes mind, rozsdás csatornákkal, rozsdás bádogtetővel, málladozó sárgás homlokzattal. Minden lakáshoz tartozott egy-egy rozoga klímaberendezés, hanyagul beépített kültéri egységeik olyasfélék voltak, amilyeneket például Szomáliában használnak. Soha nem találkoztam még ennél undorítóbb nagyvárosi nemtörődömséggel. A közvetlen közelben volt egy méteres gazzal benőtt cserjés meg néhány autó is szanaszét leparkolva. Szétcseszett, lehasznált, század eleji légszennyezők, többségük német gyártmányú. A jobb kezemben egy TT-pisztolyt tartok. Baszki, ez még talán valamikor apám idejében számíthatott pisztolynak. Éppen megindultam egy szétcseszett szar fekete Golf 4-es felé, hogy leolvassam a rendszámabláját, amikor valaki megrántotta balról a nadrágszáramat. Hátrafordultam. Egy nyolc-kilenc éves forma kölyök állt ott. Rusnya, pókemberes melegítőfelsője abból az ócska fajtából való volt, amit talán csak némely bolgár turisták gyerekei viselnek. A gyerek sírós, kék szemekkel bámult rám, a tekintete, ki tudja, miért, a disznóvágást juttatta eszembe. Soha nem tapasztalt rettenetes kerített a hatalmába, és abban a percben, amikor az a fiúcska megszólított: „Apa”, akkor annyira megiszonyodtam, hogy egyetlen kiutat láttam ebből a borzalomból, golyót röpítettem jobb oldalról a halántékomba.

Feküdtem az ágyon, jobbról Tijana feküdt mellettem, játszott a telefonján.

---

¹ A fordító 2019-ben az Emberi Erőforrások Minisztériumának Babits Mihály-ösztöndíjasa volt.

„Bolond vagy, hogy nem veszel egy ilyet”, mondta. „Az Ei Niš a legtutibb. Nézd, megnyomod itt, és hoppá, összekötötte a tévével. No és nézd, milyen a lencséje, nézd, harminc megapixel, a Marsra is rá tud nagyítani”, nógatott és rám villantotta a vakut. Majd megnézte, hogy sikerült a műve és összeráncolta a homlokát. „Egérkém, borzalmasan festesz ezen a képen. Mi a baj?”

„Minden rendben”, válaszoltam nem túl meggyőzően.

„Rosszat álmodtál? Észre se vettem, hogy elaludtál. Azt hittem, a Đokovićot nézed.”

„Én se vettem észre... hogy elaludtam...”, dadogtam zavartan.

„Nincs rosszabb az ebéd utáni rémálomnál. Nem kellett volna annyit zabálnod a borsóból”, mondta csicseregve, és nyomott egy puszit a homlokomra.

„Bassza meg a borsó...”, motyogtam, most már vidáman, hiszen fölébredtem és élek és ilyen gyönyörű feleségem van, aki gyerekorvos az Óvárosi Egészségházban, tagja a Kommunisták Szövetségének, s mondhatni még mindig leányzónak minősül, hiszen tíz évvel fiatalabb nálam.

„Így ni, ezt akarom látni – egy szép mosolyt!”, megfogta a vállam és megcsókolt, ezúttal a szájamon. Mégis, az álom annyira valóságos volt, hogy nem tudtam megállni, hogy vissza ne térjek hozzá – most, hogy már biztonságos távolságra kerültem tőle.

„Aludtam”, mondtam fennhangon, közben megnéztem a mobilomon, hány óra van, „alig öt percig”.

Tijana letette a telefonját az ágyra, úgy döntött, megtisztel a figyelmével. Fürkésző tekintettel nézett rám, a nagy barna szemével.

„Valami undorító helyet álmodtam... Valami tömbházakat... Le se tudom írni őket... Sehol se láttam ilyen helyet...”, igyekeztem megtalálni a megfelelő szavakat, annyira, hogy beleizzadtam. „Izé... És volt ott egy kölyök is, egy undorító bolgár kölyök, azt hiszem, és akkor fejbe lőttem magam egy TT-pisztollyal.”

„Nézd csak...”, óvatosan megérintette a mutatóujjával a halántékomat jobb oldalról, mire én felordítottam. Mintha megégettek volna. „Nahát, baszki...”, mondta rémülten, én meg felpattantam, kiontottam az előszobába a tükörhöz. A halántékomon jobbról ott volt a jel: egy kicsi kerek égési seb.

Számталanszor elmeséltük egymásnak az álmainkat, lelkesített bennünket az álmok világa, az élet azon kevés misztériumainak egyike, amely máig megfejtetlen maradt. Előfordult az is, hogy olyan ál-

maink voltak, amelyekről meg voltunk győződve, hogy megjósolnak valamit. Egyik sem jósolt meg semmit, kivéve amikor Tijana a nagymamája halála előtt három héttel azt álmodta, hogy a mama átültet egy szilvafát, ami a néphit szerint a küszöbönálló halált jelzi. Mégis, az a három hét túl hosszú idő volt ahhoz, hogy ezt az álmot egyértelműen jóslatként értelmezzük. Most is ez történt. Leszögeztük, hogy valószínűleg megkarmoltam magam álmomban, és ezt a telefonja bővületében ő sem vette észre, és hát tessék, így keletkezett ez a kerek seb, amely égetett, mint a tűz.

Tijana bement a fürdőszobába, én meg papucsban átsétáltam a konyhába, onnan meg kiléptem az erkélyre. Társasházban laktunk, a lakást 2006-ban kaptam a Titkárságtól. A negyedik emeleten éltünk, pontosan a Jugoszlavija Hotellel szemben. Odakinn továbbra is borongós volt az idő, nagyjából tíz fok lehetett. Mintha nem május lenne, hanem november, csak a dús, zöld lombkoronák utaltak arra, hogy milyen évszak van igazából. Jobbról, a messzeségben – fekete kezek meredeznek a földből. Megborzongtam.

Lenn az utcán nem volt egy szál gyerek se, pedig alig múlt el délután hat. Mindenki hazasietett munka vagy iskola után, telefont bámulni. Egyszerre csak egy varjú repült az erkélyre. Letelepedett a párkányra, három lépést tett felém s megállt. Döbbsen néztem, ahogyan tisztogatja a tollazatát a csőrével, hiszen ez az óvatlanság egyáltalán nem volt jellemző ennek a madárfajnak a viselkedésére. Először az a rémálom, majd a seb a halántékomon, most meg ez a varjú az erkélyen... Mi jöhet még? Megszólal a varjú? Ez már túl sok lenne, azt jelentené, hogy még mindig álmodok.

„Halott vagy”, mondta a varjú, s megfagyott a vér az ereimben. „Halott vagy”, mondta újra és elrepült. Felriadtam.

Az ágyban feküdtem, Tijana ott hevert mellettem jobbról, játszott a telefonján. Megtapogattam a halántékom jobbaldalt. Égetett, mint az állat.

*

Tijana legalább ugyanannyira rajongott a paranormális jelenségekért, mint én, sőt, éppen ez kötött össze bennünket. Az Újvidék melletti 1943-as Tanyán ismerkedtünk meg 2006 őszén a Dnevnik Állami Kiadóvállalatban, a Dylan Dog első száma megjelenésének huszadik évfordulóján. Én, mondhatni, hivatali kötelességből voltam jelen. Valakinek eszébe jutott, hogy jó poén lenne meghívni a buliba

egy természetfeletti jelenségekkel foglalkozó zsarut, és én, annak ellenére, hogy kissé a közröhej tárgyának éreztem magam, a feletteseim engedélyével beleegyeztem a dologba. Az ünnepségen megismertem Tijanát, aki az ifjúsági szövetkezeten keresztül pincérnői állást szerzett a tanyán, csak hogy részt vehessen ezen a partin. Ennyire rajongott a Dylan Dogért. Apja, Milan bácsi megmozgatta a KB-beli kapcsolatait, hogy összehozza a lányának ezt az idénymunkát. A szó szoros értelmében összeütköztünk, miközben egy Jupival és Cocktával színültig töltött poharakkal teli tálcával próbált lavírozni a tömegben keresztül, kis híján minden kiömlött, de mégsem: csodák csodájára egy csepp se csurran ki... és attól a perctől fogva elválaszthatatlanok voltunk.

„Gyerekek”, mondta a feleségem, s kivett egy kerek műanyag dobozkát a táskájából, „ez itt vadiúj. Ma reggel érkezett Veliki Trnovacból.”

„Mindig megörvendeztetsz bennünket valamivel!”, kiáltott föl Marina, és összedörzsölte a kezét.

„Én vagyok a ti jótündéretetek”, válaszolta Tijana.

„Tekerd már, mit fontoskodszt?”, mormogtam némi kisebbrendűségi érzéssel, mire Marina odakoppintott a mutatóujjával a halántékomra, ahol most egy négyszögletű sebtapasz állt.

„Ne beszélj így a jótündérünkkel”, figyelmeztetett, Tijana meg adott neki egy ötöst, közben már a foga közt lógott a kis kartonlap.

Marina két évvel ezelőtt évi ellenőrzésre vitte az óvárosi egészségházba az elsőseit, Tijana pedig, aki épp akkor ügyelt, rezzenéstelen arccal, a legnagyobb nyugalommal közölte vele: „Önnek el kell jönnie hozzám és a férjemhez vacsorára.” És el is jött néhány hétre rá, és mire én összeszedtem magam, ők ketten már csókolóztak. Marina volt a mi egyetlen szeretőnk, neki meg, kettőnkön kívül, nem volt senkije.

Amióta 1995-ben legalizálták a marihuánát, birtokolhattál és fogyaszthattál belőle akármennyit akármilyen formában, és a teljes szállítmány Koszovó Szocialista Autonóm Tartományból érkezett, a vezetőséggel kiváló gazdasági együttműködési egyezményt kötöttek, amely kedvező volt mind Koszovó, mind a teljes Jugoszlávia számára. A termelők, akik rendre albán magánvállalkozók voltak, mindent, amit elültettek és leszüreteltek, szövetkezetekben gyűjtötték össze, és az államnak nem a forgalom, hanem a termelés után fizették az adót. Így az összes marihuána, amely eladásba került, már meg volt

adóztatva, és mivel a koszovói és a macedón albánok tartották a monopóliumot mind a termesztés, mind az eladás terén, nem volt többé semmi probléma a könnyű drogokkal kapcsolatban.

A szokásosan kezdődött: szívtunk a nagy franciaágyon a hálószobában. A Šarlo Akrobata 2006-os „Második lemezét” engedtem az Ei Niš DVD multiplayerről, a RIZ erősítőn és hangszórón keresztül. Az összes tanító néni szeánszot, melyekre havonta átlagosan kétszer került sor, meg nem érdemelt megtiszteltetésként éltem meg.

„Ti észrevettétek?”, szólalt meg Marina, „Jugoszláviában a repülőbaleset óta alig van jó zene.”

A rohadt életbe, micsoda nő. Tijanára néztem, ő meg rám kacsintott.

„Így van ez az egész világon”, kapcsolódott be a feleségem. „A rock and roll halott mindenhol, így nálunk is. Bár vannak jó rapperek...”

„Huh, nem is tudom”, mondta Marina, kicsit bosszúsán, „a világ legjobb országában élnek és szarnak, hogy nem tetszik nekik ez meg az. Nem létezhet a rap egy olyan közegben, ahol minden szuper.”

„Talán éppen ezért halt meg a rock and roll”, szoltam bele végül én is. „Azért, mert a lehető legjobb társadalomban élünk, ilyen történelmi körülmények között.”

Ennek az eszmecserének az vetett hirtelen véget, hogy Tijana egyszer csak odabújt Marinához, a két tenyerét az arcára tette és csókolni kezdte. Mint mindig, kellett egy kis idő, hogy hozzászokjak a látványhoz, és mikor úgy harminc másodperc múlva összeszedtem magam és megközelítettem Marinát hátulról, csörögni kezdett a mobilom. Őuro volt az, tudtam, mert a Huči, buči, Sutjeska dallama szólt. Odanyúltam a telefonért, felvettem.

„Igen!”

„A jelszó: Balinovac!”, kiáltott, és megszakitotta a vonalat.

Döbbsenten meredtem a telefonra, amely most már sötét és néma volt, s vakargatni kezdtem a tapaszt, amely alatt egyszerre égetett és viszketetett is a seb.

„Mi történt, cuncimókuska?”, kérdezte Tijana.

„A jelszó... Balinovac...”, dadogtam.

„Miféle jelszó ez?”, kíváncsiskodott Marina, aki, tudomásul véve, hogy az akció meghiúsult, törökülésbe helyezkedett. Nem kerülheték el a figyelmem azok a tökéletes vonalak, amelyek a szinte teljesen lapos hasán kirajzolódtak, miközben a térdére könyökölve kissé előrehajolt.

„Megmagyarázhatatlan esetünk van, a hivatal szabályzata értelmében azonnal jelentkezni kell az SZVT-ben.”

Az idő alatt, míg vizeltem és visszajöttem a szobába, hogy felöltözzek, ők már újra egymásba gabalyodtak. Amikor magamra húztam az utolsó ruhadarabot is, a bal lábamra a zoknit, Tijana felkelt, meztelenül, izzadtan, szőkén, duzzadó keblekkel, hogy kikísérjen.

„Takarodj, Mirko Šipka, a természetfeletti jelenségek kutatója”, s lágyan pislantott egyet. „Ne aggódj miattunk.”

„Talán csak gyakorlat”, mondtam.

„Az első gyakorlat tizenöt év után? Kötve hiszem.”

*

A Szövetségi Végrehajtó Tanács 2009-ben, az Új Néphősök halálának 20. évfordulóján elfogadott záradékában ez olvasható: „a gazdasági reformok, melyekkel a JSZSZK piaci egyenlőséget teremtett és lehetővé tette az egypárti delegációs rendszerrel megerősített magánvállalatok és az állami cégek egyenlő elbírálását, szédületes fejlődéshez vezettek minden szempontból. Az Új Néphősök nagy tragédiája következtében feleszmélt minden nép és nemzetiség, minden munkás és hazafi, s a bennünket a jobb jövőbe vezetni szándékozó emberek kiontott vére a Jugoszláviába vetett hit és a haladó szellemű szocialista eszme megerősödését eredményezte, mely eszmék még a második világháború végétől fogva a fényes jövő ígérését vetítették országunk elé. Több évtizednyi szenvedés és munka után végre eljutottunk oda, hová eredetileg elindultunk. Makulátlan egészségvédelemmel, első osztályú ingyenes iskolarendszerrel rendelkező társadalommá váltunk, amely bővelkedik zseniális fiatal szakemberekben, akik hozzájárultak ahhoz, hogy az állami vállalatok a magáncégekkel egyenlő versenybe kerülés kihívása eredményeképp gazdasági kolosszusokká nőjék ki magukat, az emberek átlagéletkora pedig elérje a nyolcvanöt évet.” A Szövetségi Belügyi Titkárságot, amely marginalizálódott az 1974-es Alkotmány meghozatalát követően, az 1991-es Alkotmánnyal az FBI mintájára reformálták meg. A köztársasági és a tartományi belügyi szerveket meglehetősen széles körű hatáskörökkel ruházták fel, de az utolsó szó joga minden kérdésben a megreformált Szövetségi Belügyi Titkárságé volt.

Már amikor az SZVT épülete felé haladtam a sugárúton, szembe-tűnt, hogy szokatlanul sok lámpa ég, nemcsak ott, hanem a Központi

Bizottság közeli épületében is. A főbejárat előtt parkoltam le, ahol már elég sok jármű állt, köztük három terepmentés dzsip is, és besiettem az épületbe. Odabenn a szokásos biztonsági személyzet helyett két terepszínű egyenruhás alak fogadott, a kezükben élesre töltött 7,62 mm-es 2013-as Superzastava automata puska. Soha nem láttam még ilyen egyenruhát, pedig ismertem minden modellt, amit a katonaság és a rendőrség számára gyártott a Varteks. A fejükön vörös svájcisapka, rajta ötágú fémcillag, sarlóval-kalapáccsal.

„Hová?”, kérdezte hűvösen a bal oldali, az alacsonyabbik, közben rám se nézett.

„A Tizenharmadik Igazgatóságba, a jelszó: Balinovac”, válaszoltam, és felmutattam az igazolványom.

„Jól van, előtte megmotozunk”, mondta a jobb oldali, mire én háborogni kezdtem.

„Megmotoznak? De hát én tizenöt éve dolgozom a Szolgálatnál!”

„Ez a parancs. Állj ide és tedd szét a kezed meg a lábad!”

Alaposan megmotoztak és elvették a Zastava 666-os nikkelezett hivatali pisztolyomat, amelyet, mert jólesett, magammal vittem családi ebédekre is, nemhogy az első rendes megbízatásra.

„A pisztolyt visszakapod majd, mikor elhagyod az épületet. Mehetsz”, mondta hűvösen az ipse, én meg felfutottam a lépcsőn az irodámig. Ott nem volt senki, úgyhogy rájöttem: a főnökasszonyhoz kell mennem.

„Hát hol vagy te, Šipka, hogy a tehenek nyalnák le a szélvédődet!”, ordította Bojana és felállt a székből. Ötvenéves volt, kerekded és pirosposzsgás, Mrkonjić Gradból jött Belgrádba, ami észrevehető volt az akcentusa alapján és az időnkénti beszólásaiból, amiket ő maga talált ki. Mellette, hűvösen – mint mindig – ott ült Ljubica elvtársnő, korombéli, szőke, copfos, hatalmas szemüvegben. „Mi az a fejedен?”, hőkölt vissza a főnökasszony, miután észrevette a sebtapaszomat.

„Azt álmodtam, hogy halántékon lőttem magam, utána meg arra ébredtem, hogy seb van ott”, válaszoltam.

„No ne?! Hát neked jól összejött minden! Fölsorakoztak a megmagyarázhatatlan esetek, a munkán is, a fejedен is!”, harsogta.

Rajta, Ljubicán és Đurón kívül a nagy asztalnál ott ült még két egyenruhás alak, akik ugyanahhoz az egységhez tartoztak, mint azok ketten odalenn. Mindketten néhány évvel idősebbek voltak nálam.

„Jó estét, elvtársak”, szólítottam meg őket kicsit türelmetlenül, már nagyon vártam, hogy kiderüljön, mi a helyzet.

„Ez itt Milorad ezredes”, mutatta be az alacsonyabbat, mogorváb-
bat kettejük közül. Simára volt borotválva az arca, a nyakára meg egy
nagy piros ötágú volt tetoválva, arany sarlóval-kalapáccsal.

„Szólíthatsz nyugodtan Mićko elvtársnak”, mondta rekedt han-
gon, s kezet szorított velem, kellemetlenül erősen.

„Igenis, Mićko elvtárs”, válaszoltam.

„Ez pedig a századparancsnok, Nenad”, mutatta be a másikat, a
nyakigláb gyilkosképűt, ennek szintén simára volt borotválva az arca,
ráadásul még vigyorgott is.

„Engem szólíts nyugodtan Rambo elvtársnak, mert Rambóként
vagyok ismert itt is, de sokkal szélesebb körökben is”, fölállt és vigyo-
rogva megszorította a kezem, kis híján el is törte.

„Hagyd abba a majomkodást!”, kiabált rá Mićko elvtárs, erre az-
tán leült.

„Mint tudjátok, az a helyzet, hogy a jelszó Balinovac”, tért a tárgy-
ra Bojana. „Az elvtársakat fölülről küldték, hogy veletek együtt dol-
gozzanak az ügyön. Hogy teljesen világos legyenek: az elvtársak a mi
Igazgatóságunk közvetlen felettesei, úgyhogy: parancs – végrehajtás.”

„Elnézést, Mićko elvtárs”, szólaltam meg, mire emez görbén rám
nézett, „melyik egységhez tartozik Ön?”

„Hadititok”, válaszolt foghegyről, s ebből arra következtettem,
hogy szupertitkos katonai alakulatról lehet szó. „Folytassa, elvtárs-
nő”, parancsolt rá Bojanára, közben körbe-körbenézdegélt a sassze-
meivel, mintha minden percben az ellenség rajtaütésszerű támadásá-
tól tartana.

„A palilulai Belügyi Titkárság őrzárata a Zbeg temetőben rábuk-
kant egy személyre... egy gyanús viselkedésű személyre, hogy így
mondjam. Folyékonyan beszél szerbhorvát nyelven, de problémák
merültek föl az identitása kapcsán. Tudniillik, ő azt állítja, hogy
Aleksandar Bimbalovićnak hívják, tudja még a személyi azonosító-
számát is, azt mondja, hogy annyiszor letartóztatták már, hogy job-
ban megtanulta a személyi számát, mint az anyja nevét...”

Az igazgatónő ekkor elhallgatott, én meg ránéztem Đuróra, aki
hóttkomoly arccal meredt rám.

„Bevitték a kollégák a palilulai rendőrállomásra, hogy egy kicsit
megdolgozzák. Ujjlenyomatot vettek tőle, kikeresték a nyilvántartás-
ból, és meg is találták Aleksandar Bimbalović ujjlenyomatát. Viszont
az a vicc, hogy az elvtársak Aleksandar Bimbalovićot kiiktatták még

1991-ben, amikor valami usztasákkal röplapokat terjesztett Németországban.”

„Személyesen röpítettem bele három golyót”, tett jelentést Rambo elvtárs, „kettőt mellkasba, egyet fejbe, az akkori szolgálati szabályzat szerint, cakompakk. Képzeld csak, borčai, és usztasákkal karöltve osztogat röplapokat. Hogy mennyire sok és milyen sokféle söpredék volt itt abban az időben, el se hinné nekem. Ám az instrukció akkor az volt, és ma is az, hogy iktassunk ki minden csetniket és minden usztasát, akit elkapunk...”

„Légy szíves, hagyd abba a szófosást, nem az iskolában vagyunk”, vágott a szavába Mićko elvtárs. „Tehát annak a szerencsétlennek, akit letartóztattak, ugyanolyan az ujjlenyomata, mint annak, akit kinyifantottunk. Tehát, úgy esik ki, mintha valaki mást puffantottunk volna le, de nem, mert a düsseldorfi holttest ujjlenyomata teljesen megegyezik azzal, ami ennek van! Még 1988-ban vettek tőle ujjlenyomatot, amikor autókat lopkodott Mirijevóban.”

Vámpír! Vagy, ami még nagyobb örület, csetnik-usztasa-vámpír? Ú, baszki!

„Vám...pír?”, dadogtam. Rám néztek, és harsányan nevetni kezdtek. Mindenki, még Ljubica is.

„Ha vámpír lenne, nem bírna vérezni, márpedig ez vérzik. Pontosabban: vérezett a BT-megdolgozás során”, magyarázta Mićko elvtárs. „Tehát van egy élő személyünk, amely a nyilvántartásunk szerint már huszonöt éve halott. Ez egy megmagyarázhatatlan fenomén, amellyel szembekerültünk. Tessék, magyarázzák meg.”

*

Ezután jött a parancs, hogy Đuro meg én menjünk el Mićkóval és Rambóval a palilulai rendőrállomásra, ahol a Bimbalović ujjlenyomatával rendelkező embert fogva tartották. Mićko elvtárs ideadta az illető kartonját, amelyet útközben tanulmányoztam át, az elektromos meghajtású páncélozott katonai dzsipben ülve. Addig nem is tudtam, hogy ilyen modell is létezik. Eltöprengtem, vajon miféle villanymotor lehet az, amely képes üzemeltetni ezt a kolosszust, meddig tart ki az elem. E szörnyeteghez képest, amelyen a kormány közepén virító JNH-emblémán kívül nem láttam semmi más jelzést, minden más, a fegyveres erők kötelékéhez tartozó jármű, amelyet ismertem, holmi csip-csup játékszernek tűnt.

Bimbalović kartonjában nem volt semmi különös: autólopás, három év a Zabelában, határátlépés és elhalálozás. Itt volt egy fénykép is. Szőke. Sovány. Romlottságról árulkodó mosoly. Legalábbis így festett abban a pillanatban, amikor lefényképezték, kis híján harminc évvel ezelőtt.

Beléptünk a hatalmas fehér épületbe, melyet 2003-ban teljesen felújítottak. A váróteremben sorakozó gumiszékek mellett egy-egy fémrúd állt, melyekhez műanyag bilincsel láncolják oda a frissen le-tartóztatottakat – de a terem most teljesen üres volt. Egy szép, szep-lős, szőke copfos rendőrnő fogadott bennünket, a kezében egy Zasta-va 2010-es automata pisztoly. Amikor meglátott minket, szalutált, mi is neki. Szó nélkül elhaladtunk mellette, bementünk a liftbe, Mićko elvtárs megnyomta a második emelet gombját. Láthatóan lüktetett a nyakán a véna, amelyen az ötágú tetkó volt. Ekkor valaki hangosan fingott, Rambo elvtárs pedig elröhögte magát. Hét büdös másodperc után kinyílt az átlátszó ajtó, mi meg kiléptünk a folyosóra. Mićko és Rambo elvtárs határozott léptekkel megindultak balra, Đuro meg én pedig szótlánul mentünk utánuk. A 28-as ajtón, amely előtt Mićko elvtárs megállt, ez a felirat állt: *Megdolgozó szoba – ne lépj be a főnök engedélye nélkül.*

„Itt van a bitang. Rambo és te fogtok bemenni hozzá”, mondta felém fordulva.

Ekkor Đuro meg ő beléptek a szomszédos szobába, amelyet emet-től egy üvegfal választott el, Rambo elvtárs pedig egy határozott mozdulattal lenyomta a fémkilincset és *Borovo* katonacsizmája erős csattogása közepette bevonult a 28-as szobába. Én vettem egy nagy levegőt és követtem őt.

Odabenn két szék volt, közöttük kis fémasztal, amely egyik oldala mentén belenyúlt a falba. Az egyik széken ott ült Bimbalović. Ő volt az, ezt sugallta személyiségem mindkét oldala, a racionális is meg az a másik is. Szőke volt, kopaszodó, borotvátlan, szétcúsúzott, de ő volt az. Amint belenézhetek a szemébe, teljesen biztos leszek benne. Mégis, még mielőtt olyan helyzetbe kerülhettem volna, hogy ezt megtegyem, Rambo elvtárs már le is ült vele szembe.

„Bimbalović?”, kérdezte, mire emez, a földre szegezve a tekintetét, ezt mondta:

„Kérdezd a húgod, komcsi. Megbasztam az este.”

Az, hogy így szólt egy hivatalos személyhez, teljességgel elfogad-hatatlan volt, ám Rambo elvtárs rá se rántott.

„A szemembe nézz, a szemembe, gyerünk”, mondta neki, szinte gyengéden, Bimbalović pedig dacosan fölemelte a fejét és egyenesen belenézett a szemébe. Ekkor a nyakigláb százados egy villámgyors mozdulattal előrántotta a pisztolyt és golyót röpitett Bimbalović lágycába, majd rögtön a mellkasába is, majd miután ez lerogyott a linóleum padlóburkolatra, megkerülte az asztalt és kilőtt egy harmadik golyót is, a homloka közepébe. Csengett a fülem a lövöldözés elviselhetetlenül erős zajától, de mégis hallottam, ahogyan Rambo elvtárs a hullának ezt mondja: „Ha újra beléd botlok, levágom a fejed és beleteszem egy nagy dunsztosüvegbe, csak azért, hogy legyen tárgyi bizonyítékom.”

„Izé...”, bátorkodtam megszólalni, tekintettel arra, hogy egy durva kivégzés szemtanúja lettem éppen. „Rambo elvárs, kellő tisztelettel, de talán kihallgathattuk volna kicsikét, hogy meglássuk, hogy került ő ide, hol volt mindez alatt az idő alatt, nézze csak meg a tetoválást a jobb karján, csetnik kokárda, hogyan sétafikálhatott ezzel...”

„Ide hallgass, irodapatkány”, szakított félbe, én meg lefagytam ettől a hangnemtől és a tekintetétől, melyből egy csapásra elpárolgott minden szélhámosság, „a feladat végre lett hajtva. Nem érdekel egyáltalán, hogy került ide ez a sarházi, nem érdekelnek a tetoválásai, nem érdekel az sem, hogy egyszer már likvidáltam és hogy most még egyszer meg kellett tennem. Csak az érdekel, hogy a feladat végre legyen hajtva.”

*

Miután Mićko elvtárs szalutált a századosnak, lekezelt vele és gratulált az elvégzett feladathoz, megparancsolta Đurónak meg nekem, hogy menjünk le a földszintre, ahonnan majd a rendőrrajőr elvisz minket Újbelgrádba. Lesiettünk a lépcsőn, kijelentkeztünk és beültünk a ránk várakozó Tas Vagon 2 márkájú járóautóba. A gépkocsinak standard elektromotorral kombinált turbodízel motorja volt, ebből kifolyólag alkalmas volt üldözésekre a városi utcákon, melyekre, őszintén szólva, szinte soha nem került sor.

Đuro és én elhelyezkedtünk a hátsó ülésen, elől két rendőr ült, sapkájukon a Szerb Szocialista Köztársaság címerével. A zsaruk lazák, szívélyesek voltak, bármely pillanatban készen álltak rá, hogy leszedjenek egy-egy macskát a fáról, segítsenek az eltévedt gyerekeknek és kijózanítsák a részegeket. Nagyjából ez volt a munkaköri leírásuk, kivéve az idegenforgalmi idény idején, amikor meg kellett birkózniuk a főként Nyugat-Európából érkező vademberekkel, akik előzőnlötték a tengerünket meg a hegyeinket.

„Mi zajlik ott a második emeleten?”, bátorkodott megkérdezni tőlünk az anyósülésen ülő dagi, nagyjából harmincas rendőr, akinek az előírásban foglaltakkal ellentétben nem volt bekapcsolva az utolsó két gomb a kék ingén.

„Sajnálattal tájékoztatom önöket, hogy erről semmit sem mondhatunk, hamuszürke sasok”, válaszolt neki Đuro, összhangban mind a Szolgálat előírásaival, mind Mićko elvtárs parancsával.

„Azt beszélik, hogy valami különleges egységi megölte azt a pasast, akit ma letartóztattunk”, kapcsolódott be a beszélgetésbe a sofőr, egy ápolt, borotvált, begombolkozott, nagyjából huszonöt éves fickó, aki a közlekedési előírásokat szigorúan betartva vezetett. Úgy döntöttem, megragadom az alkalmat és kifaggatom.

„Ti tartóztattátok le?”, kérdeztem, belekapaszkodva az üléseikbe és a fejem kettejük közé nyomva. „Hogy történt?”

A sofőr részletesen elmesélte, mi történt. Először is a Borča 5 lakóközösségeinek elnökségi tagjai feljelentették a gyanús személyt, aki alkoholos állapotban dülöngélt a Belgrád–Temesvár autópályán, a Zbeg temető közvetlen közelében. Éppen ezek ketten fogadták a hívást, és a helyszínen rá is bukkantak Bimbalovićra, aki akkor épp négykézláb mászott az úton. Amikor megszólították, először kinevette őket, még a sapkájukat is megpróbálta leszedni, és mikor a járőr ellátta a baját gumibottal, kissé lecsillapodott fizikailag, ám mentálisan nem.

„Végig az állomás felé vezető úton összevissza motyogott mindenfelét, a sok szarás felét nem is értettem, sose hallottam azoknak a kifejezéseknek egy részét, amit használt, valószínű, hogy nagyon leitta magát, vagy mi...”, mesélte a fickó, majd rám nézett a visszapillantóban. „Ami különösképp felkeltette a figyelmem, az az, hogy egyfolytában komcsiknak nevezett bennünket, mutogatta a középső ujját, majd utána valami háromujjas jelet, mi ütöttük-vertük, de nem sokat segített. Nos, mikor megérkezett az ujjlenyomat, fölvitték a második emeletre, a második emeleten meg, tudni lehet...”

Ebben a pillanatban megpittyent a telefonom a zsebemben. Hátadóltem a hátsó ülésen, kivettem és azt láttam: Đurótól kaptam üzenetet.

„Hagyd békén a fickókat, mit zsongtál úgy be? Van még két Balinovac jelszavunk, az egyik Horvátországban, a másik Szlovéniában.”

*

Fél órát kaptam Bojana főnökasszonytól, hogy megírjam a jelentést az Aleksandar Bimbalović ügyében folytatott nyomozásról, amelyet rögtön szigorúan titkosnak minősített, utána pedig hazaküldött, hogy csomagoljak össze és induljak Zágrába. A mágneses levitációs szupergyors vonat reggel fél hatkor indult a Prokop 6 állomásra, és fél hétkor érkezett meg a Horvát Szocialista Köztársaság fővárosába. Az ügy semmilyen részletéről nem kaptam információt, és a másik ügyről sem tudtam semmit, amit ugyanaznap kellett kivizsgálnom a Bledi-tó környékén. Minden, amit kaptam, egy mobiltelefonszám volt, amelyet akkor kellett felhívnom, amikor kiszállok a vonatból.

Tijanát az ajtóban állva értesítettem a fejleményekről, és elővigyázatosságból rákérdeztem, hol van Marina.

„Kikísértem a villamosra, még tizenegykor. Nem az igazi, ha te nem vagy itt”, s csókot nyomott az orromra. „Hogy van a fejed? Ha jól sejttem, semmi másról nem kérdezhetlek.”

Megtapogattam a halántékomat.

„Csíp egy kicsit.”

Csak néztem őt, egészen nekikeseredve. Soha nem hagytam el nélküle a várost, amióta megismerkedtünk.

„Jól van, nyugodj meg”, mintha olvasott volna a gondolataimban. „Tudtuk, mi lesz, ha ez megtörténik”, mondta, s gyengéden húzott magával a hálószoza felé. „Százszor gyakoroltuk. Úgyhogy ne affektálj nekem. Te vagy az én hőszám. Szeretlek.”

„Én is szeretlek”, válaszoltam, és csókolózni kezdtünk.

Fél óra múlva gyorsan lezuhanyoztam, a hátizsákba begyömöszöltem egy gatyát, egy pár zoknit, egy pólót és a fogkefét, dezodort meg a pisztolyt. Tijana lekísért az épület elé, itt néhány percig még csókolóztunk, ölelkeztünk.

Odakinn már pirkadt. Az ég kék és rózsaszín színekben ragyogott. Szép tavaszi nap virradt Jugoszláviára. Végigpörköltem az Új Néphősök sugárúton és a KB épületénél behajtottam az alagútba, amely a Prokop 1-7 vasútállomás-komplexum földalatti garázsába vezetett. Három perc múlva megérkeztem és leparkoltam az egyik állami szerveknek fenntartott helyen, a Prokop 6-on.